

GECOMBINEERDE COMMISSIE VENNOOTSCHAPSRECHT

van de

Nederlandse Orde van Advocaten

en de

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Advies inzake

het tweede ambtelijk voorontwerp "Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in verband met de modernisering van de regeling omtrent personenvennootschappen (Wet modernisering personenvennootschappen)"

en

het ambtelijk voorontwerp "Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in verband met de modernisering van de regeling omtrent personenvennootschappen (Invoeringswet modernisering personenvennootschappen)"

I. Inleiding

1. In februari 2019 is een eerste ambtelijk voorontwerp van de Wet modernisering personenvennootschappen) ter consultatie voorgelegd. Door onder anderen de Gecombineerde Commissie Vennootschapsrecht van de NOvA en de KNB (de **GCV**) is een reactie gegeven op dit voorontwerp.¹
2. Mede naar aanleiding van de ontvangen reacties, is het voorontwerp aangepast en met begeleidende wetgeving aangevuld. Op 10 oktober 2022 is ter consultatie neergelegd het tweede ambtelijk voorontwerp "Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in verband met de modernisering van de regeling omtrent personenvennootschappen (Wet modernisering personenvennootschappen)" (het **Voorontwerp**) en het daarbij behorende ambtelijk voorontwerp "Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in verband met de modernisering van de regeling omtrent personenvennootschappen (Invoeringswet modernisering personenvennootschappen)" (de **Invoeringswet**). Tevens is het Voorontwerp fiscaal gedeelte personenvennootschappen ter consultatie voorgelegd.
3. De GCV heeft kennis genomen van de consultatie over het Voorontwerp en het daarbij gaande concept van de Invoeringswet. Hiermee is volgens de GCV wederom een grote stap voorwaarts gezet. De GCV maakt hierbij dan ook graag gebruik van de gelegenheid om op het Voorontwerp en de daarbij behorende Invoeringswet te reageren. Voor wat betreft het

¹ Zie voor de consultatie uit 2019: <https://www.internetconsultatie.nl/moderniseringpersonenvennootschap> en voor de 34 reacties daarop: <https://www.internetconsultatie.nl/moderniseringpersonenvennootschap/reacties>.

Voorontwerp fiscaal gedeelte personenvennootschappen laat de GCV, behoudens een enkele opmerking, een inhoudelijke reactie over aan belastingdeskundigen.

II. Algemene opmerkingen met betrekking tot het Voorontwerp

4. Algemeen ten aanzien van de concept wetgeving.

De GCV is verheugd te zien dat met het Voorontwerp, onder meer aangepast naar aanleiding van de reacties die zijn ontvangen tijdens de consultatieronde met betrekking tot het eerste voorontwerp, wederom een goede slag is gemaakt. Het toevoegen van de regeling omtrent omzetting, de voorgestelde invoeringswetgeving en de fiscale bepalingen, maken dat thans een regeling voorligt die uitzicht biedt op een spoedige invoering.

5. Rechtspersoonlijkheid

Zoals de GCV heeft aangegeven in haar advies met betrekking tot het eerste voorontwerp, juicht ze een systeem waarbij personenvennootschappen rechtspersoonlijkheid kunnen hebben van harte toe. De reacties op het eerste voorontwerp hebben ertoe geleid, dat de regeling in het Voorontwerp is aangepast. Het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid is daarin gekoppeld aan het naar buiten toe optreden onder een gemeenschappelijke naam. Zolang de personenvennootschap niet in het handelsregister is ingeschreven, heeft ze wel rechtspersoonlijkheid, maar geen volledige (er kunnen bijvoorbeeld geen aandelen worden verkregen en evenmin kan een positie als bestuurder worden bekleed).

De GCV ziet in de regeling met stille personenvennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid en openbare personenvennootschappen met rechtspersoonlijkheid, een verbetering ten opzichte van het systeem zoals eerder werd voorgesteld in het eerste voorontwerp. Er zijn drie elementen waarop zij evenwel aandacht wil vestigen:

- a. het principe van het systeem is duidelijk: een stille personenvennootschap heeft geen rechtspersoonlijkheid, een openbare wel. Of sprake is van de ene of de andere soort wordt vastgesteld aan de hand van feitelijk handelen: het *“op een voor derden duidelijk kenbare wijze onder een door de personenvennootschap gevoerde naam”* deelnemen aan het rechtsverkeer. In voorkomende gevallen zal het onduidelijk kunnen zijn wanneer het omslagpunt is bereikt. Dat zou zelfs ongemerkt en/ of onbedoeld kunnen gebeuren. Gelet op de verstreckende gevolgen van het worden van een openbare personenvennootschap, adviseert de GCV een duidelijker, meer objectief systeem in te voeren. Daarbij kan worden gedacht aan een regeling op grond waarvan het onderscheid tussen stil en openbaar aansluit bij de registratie in het handelsregister. Een niet in het handelsregister geregistreerde personenvennootschap is stil en een wel geregistreerde personenvennootschap is openbaar en heeft rechtspersoonlijkheid.
- b. bovenstaande zou ook tegemoet komen aan een tweede aandachtspunt. De GCV vraagt zich af of in de praktijk behoefte bestaat aan een niet-ingeschreven personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid. Voor deze personenvennootschap bestaat immers wel de verplichting tot inschrijving (o.g.v. het bepaalde in artikel 810 lid 4), het betreft dus de gevallen dat die nog niet heeft plaatsgevonden of dat vennoten dit zijn vergeten, of willens en wetens niet doen. Al deze gevallen lijken geen legitieme redenen te geven voor het invoeren van een complex stelsel van rechtspersoonlijkheid met beperkte rechtsbevoegdheid bij niet-ingeschreven personenvennootschappen. Daarbij komt dat het Voorontwerp in bepaalde gevallen wel een inschrijving

noodzakelijk acht om een bepaald rechtsgevolg te bewerkstelligen. Zo schrijft artikel 800 lid 4 voor dat een commanditaire vennootschap (CV) als zodanig wordt ingeschreven in het handelsregister, en lijkt uit artikel 810 lid 2 te volgen dat het vermogen behorend bij de tot een stille personenvennootschap behorende gemeenschap slechts onder algemene titel overgaat indien de bestaande stille vennootschap openbaar wordt door inschrijving in het handelsregister (zie ook onderdeel 29).

In de toelichting wordt een parallel getrokken met de informele vereniging (o.a. p. 71 en 72 MvT), die op grond van het bepaalde in artikel 2:30 BW eveneens beperkt rechtsbevoegd is. Naar het oordeel van de GCV gaat die vergelijking echter niet op, omdat de positie van een informele vereniging en die van een openbare personenvennootschap wezenlijk verschillend is. De eerste neemt slechts op zeer beperkte schaal deel aan het handelsverkeer, terwijl de openbare personenvennootschap juist actief deelneemt aan het handelsverkeer;

- c. wat betreft de gekozen benaming, zou de GCV er de voorkeur aan geven te spreken over “niet-openbare”, in plaats van “stille” personenvennootschappen, zeker omdat de stille maatschap na invoering van het wetsvoorstel niet meer kan bestaan. Tevens geeft de GCV in overweging om aan openbare personenvennootschappen de verplichting op te leggen in de naam de woorden “Openbare Personenvennootschap” te voeren, hetzij voluit, hetzij afgekort tot O.P. , zoals ook geldt voor de N.V. of B.V. In dat geval is het voor een ieder duidelijk dat het een rechtsvorm met rechtspersoonlijkheid betreft. Voor een commanditaire vennootschap zal dan hetzelfde gelden. In de naam moeten de woorden “commanditaire vennootschap” worden gevoerd, dan wel moet de afkorting “C.V.” worden gebruikt.

Bij de keuze voor een vorm van rechtspersoonlijkheid die niet een rechtspersoonlijkheid in de zin van Boek 2 BW is, kunnen overigens dogmatische en praktische vragen worden gesteld. De GCV is evenwel niet van mening dat het systeem niet kan werken. Het zal wellicht op de langere termijn als gevolg hebben dat de rechter zich bij de uitleg van bepaalde, ten aanzien van Boek 2 rechtspersonen reeds ingevulde concepten moet buigen over de overeenkomsten en verschillen. Ook zal nog moeten worden bekeken op welke plaatsen in de (huidige en toekomstige, Nederlandse en ook Europese) wet- en regelgeving de gebruikte term “rechtspersoon” wél tevens op de personenvennootschap-rechtspersoon betrekking moet hebben.

6. Structuurwijziging en omzetting van en in een openbare personenvennootschap.

- a. De GCV begrijpt en onderschrijft dat een vlotte invoering van de wetgeving wordt beoogd en er daarom voor is gekozen meer complexe figuren als fusie en splitsing later in te vullen. Wel spreekt de GCV de hoop uit dat ook die regelingen voortvarend worden opgepakt en niet onderaan de prioriteitenlijst komen. Ze kijkt uit naar de voorgestelde regeling omtrent fusie en splitsing van openbare personenvennootschappen.
- b. Daarnaast juicht de GCV het toe dat er wel een regeling is opgenomen die de omzetting van en de omzetting in een openbare personenvennootschap mogelijk maakt. De (praktische) uitwerking van de omzetting van en naar rechtspersonen als bedoeld in artikel 2:3 BW voor zover dat niet kapitaalvennootschappen zijn, behoeft op detailniveau nog wel aandacht (zie ook hierna in onderdeel 55 e.v.).

III. Algemene opmerkingen met betrekking tot de Invoeringswet

7. Ten aanzien van het verkrijgen van de (volledige) rechtspersoonlijkheid wordt verwezen naar hetgeen hiervoor is vermeld onder II.5.
8. De bepaling van artikel 218 Overgangswet regelt niet op welk moment een openbare personenvennootschap die is ontbonden vóór de inwerkingtreding van de wet, maar krachtens een schriftelijk voortzettingsbeding wordt voortgezet na de inwerkingtreding van de wet, rechtspersoonlijkheid verkrijgt. Is dat, nadat de wet in werking is getreden, (i) op het moment waarop door middel van een wilsverklaring een beroep wordt gedaan op het voortzettingsbeding, of (ii) – met terugwerkende kracht – het moment van inwerkingtreding van de wet? Deze problematiek is weliswaar van korte duur, immers de termijnen in voortzettingsbedingen zijn relatief kort, maar het is wel van belang dat hierover duidelijkheid bestaat, omdat dit consequenties heeft voor het goederenrecht.
9. In aanvulling op onderdeel 8 gaat de GCV er vanuit dat het onverdeelde aandeel van de uittredende vennoot in de bijzondere gemeenschap na ontbinding geen deel uitmaakt van het vermogen van de openbare personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid. Immers, de personenvennootschap is ontbonden vóór de inwerkingtreding van de wetgeving, toen er nog geen rechtspersoonlijkheid bestond. Daardoor bestaat er nog steeds een bijzondere gemeenschap (afgescheiden vermogen) van de ontbonden personenvennootschap, waartoe zowel de uittredende vennoot als de (wellicht) voortzettende vennoten deel uitmaken. Als de niet-uittredende vennoten besluiten de vennootschap voort te zetten en hun wilsrecht daartoe uitoefenen, behoren hun aandelen in deze bijzondere gemeenschap naar wij aannemen tot het vermogen van de openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid, maar het aandeel van de uittredende vennoot niet. Laatstgenoemde was immers al uitgetreden voordat de openbare vennootschap rechtspersoonlijkheid verkreeg. Het gevolg daarvan is dat de tot het onverdeelde aandeel van de uittredende vennootschap in de bijzondere gemeenschap behorende vermogensbestanddelen, na voortzetting van de openbare personenvennootschap, alsnog aan de openbare personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin zich het restant van die onverdeelde bijzondere gemeenschap bevindt, zullen moeten worden geleverd. Is dit zo bedoeld?
10. De regeling van artikel 218 Invoeringswet kan, zeker enige tijd na de inwerkingtreding van de wet, tot onduidelijkheid leiden. De huidige stille maatschap kan na invoering niet meer bestaan. De openbare maatschap wel. Een openbare personenvennootschap verkrijgt krachtens lid 4 van dat artikel door het enkele feit dat zij voldoet aan het bepaalde in artikel 800 lid 3 rechtspersoonlijkheid bij de inwerkingtreding van de wet, terwijl zij zich daarvan niet bewust hoeft te zijn. Reden temeer om te pleiten voor een duidelijk moment van het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid, te weten het moment van inschrijving in het handelsregister. Ook het verplicht voeren van de aanduiding O.P. in het handelsverkeer kan in de toekomst meer duidelijkheid scheppen (zie ook hiervoor onderdeel II.5 onder a en c).
11. De Invoeringswet gaat in artikel 218, vierde lid voorbij aan de bestaande praktijk bij de CV dat registergoederen en/of aandelen op naam worden geleverd aan de beherend vennoot (veelal een rechtspersoon) die deze goederen ten titel van beheer houdt ten behoeve van de CV. Uit de toelichting blijkt immers dat goederen die juridisch op naam van een vennoot staan niet onder algemene titel overgaan. In dat geval gaat slechts de economische eigendom van het desbetreffende registergoed of het aandeel, met terugwerkende kracht vanaf de datum van inwerkingtreding van de wet, onder algemene titel over op de openbare

personenvennootschap, waarbij de beherend vennoot de juridische eigendom ten titel van beheer blijft houden. Een oplossing zou kunnen zijn om CV's gedurende een periode van één jaar de keuze te geven of deze goederen juridisch eigendom blijven van de beherend vennoot, dan wel onder algemene titel overgaan op de openbare personenvennootschap. Er vanuit gaande dat de voorkeurskeuze is dat de goederen zowel juridisch als economisch overgaan op de CV, zou bijvoorbeeld een inschrijving van een bijhoudingsverklaring in het kadaster of inschrijving in het aandeelhoudersregister binnen één jaar na inwerkingtreding voldoende moeten zijn om deze overgang te effectueren. Een andere oplossing is om alle registergoederen of aandelen op naam die uitdrukkelijk ten titel van beheer zijn geleverd aan een beherend vennoot bij inwerkingtreding van de wet onder algemene titel over te laten gaan op de CV, al dan niet nadat daartoe binnen een jaar na inwerkingtreding een unaniem besluit van de vennoten is genomen. Besluiten de vennoten daartoe niet, dan dienen zij dit aan te tekenen bij het kadaster of in het aandeelhoudersregister, binnen een jaar na inwerkingtreding van de wet. Gebeurt dat niet, dan worden zij geacht te hebben besloten dat de registergoederen en/of aandelen wel met terugwerkende kracht zijn geleverd aan de openbare vennootschap en deel uitmaken van het vermogen van de rechtspersoon.

12. Met betrekking tot de verschuldigdheid van overdrachtsbelasting zal ook in een tijdelijke vrijstelling in geval van overgang van de juridische eigendom als bedoeld in de vorige alinea moeten worden voorzien.

IV. Artikelsgewijze opmerkingen Voorontwerp

Artikel 800 Algemene bepalingen voor de personenvennootschap

13. De GCV is het eens met het voorstel het onderscheid tussen beroep en bedrijf te laten vervallen. Ze vraagt zich evenwel af of thans voldoende duidelijk is dat ook (activiteiten ten aanzien van) beleggingen onder de definitie vallen. Aangezien dit is bedoeld zou de memorie van toelichting uitdrukkelijk moeten vermelden dat ook beleggingen onder de definitie van beroep of bedrijf vallen, of zou bijvoorbeeld voor het gebruik van een bijvoeglijk naamwoord van beroep of bedrijf (beroeps- of bedrijfsmatig) kunnen worden gekozen, waardoor de reikwijdte van het begrip ruimer wordt. Voorts vraagt de GCV zich af of "samenwerking" noodzakelijk is voor het bestaan van een personenvennootschap. Het is denkbaar dat partijen uitsluitend bepaalde kosten willen delen zonder samen te werken. De definitie zou dan bijvoorbeeld kunnen luiden (tekstvoorstel:) "*Een overeenkomst tussen partijen om voor gemeenschappelijke rekening beroeps- of bedrijfsmatig voordeel te behalen en dit met elkaar te delen*".
14. Op grond van het bepaalde in lid 1, is een akte niet een constitutieve voorwaarde voor het ontstaan van een personenvennootschap. De GCV onderschrijft dit uitgangspunt, de in het Voorontwerp voorgestelde regeling geeft een goede basis voor samenwerking die kan gelden zonder dat een akte aan de samenwerking ten grondslag hoeft te liggen. Het aangaan van een personenvennootschap waarbij wordt afgeweken van de wettelijke regeling, of het later afwijken van de wettelijke regeling, kan naar het oordeel van de GCV slechts bij akte gebeuren. De GCV adviseert hiertoe nog een regeling op te nemen.
15. De GCV is van mening dat de aanduiding "gewone vennoot" ongelukkig is en geen noodzakelijke. De aanduiding van de "gewone vennoot" wordt alleen gemaakt om het onderscheid met de commanditaire vennoot duidelijk te maken. De GCV adviseert om in plaats van "gewone vennoot" de aanduiding "niet-commanditaire vennoot" te gebruiken. Voor het overige wordt in het voorstel immers steeds van "vennoot" en niet van "gewone vennoot"

gesproken. De GCV stelt de volgende tekst voor: *“Een commanditaire vennootschap is een openbare personenvennootschap die als zodanig in het handelsregister is ingeschreven en waarbij naast ten minste één niet-commanditaire vennoot, ten minste één commanditaire vennoot als bedoeld in artikel 819 lid 1 partij is.”*

16. De GCV gaat ervan uit dat het niet de bedoeling is om in lid 4 van dit artikel te regelen dat commanditaire vennoten moeten worden ingeschreven in het handelsregister, doch dat de CV als zodanig moet worden ingeschreven. Consequentie hiervan is dat een CV wel verplicht moet worden ingeschreven, maar een “gewone” openbare personenvennootschap niet. Dit pleit er (ook) voor de plicht tot inschrijving uit te breiden tot iedere openbare personenvennootschap.

Artikel 801 Inbreng en vermogen

17. Het wetsvoorstel bepaalt dat alles wat tot de verwezenlijking van het doel van de personenvennootschap kan bijdragen kan worden ingebracht. Anders dan in het vorige ontwerp kan van deze regeling niet worden afgeweken. De GCV vraagt zich af wat het geval is als achteraf blijkt dat de inbreng niet aan de verwezenlijking van het doel kon bijdragen. Heeft dan geen inbreng plaatsgevonden? En wie bepaalt of de inbreng aan de verwezenlijking van het doel kon bijdragen? De zinsnede *“wat tot de verwezenlijking van het doel van de personenvennootschap kan bijdragen”* kan derhalve naar de mening van de GCV vervallen omdat deze bepaling niets toevoegt aan het eigenlijke doel van de bepaling. Alles zou moeten kunnen worden ingebracht.
18. De GCV adviseert om ter verduidelijking aan lid 3 toe te voegen dat naast de vennoten ook de openbare personenvennootschap nakoming van de verbintenis tot inbreng kan vorderen. Die heeft immers rechtspersoonlijkheid. Volgens de Memorie van Toelichting (p. 39 MvT) heeft het de voorkeur dat de openbare personenvennootschap zelf nakoming vordert omdat de kosten van de nakoming dan voor rekening van de gezamenlijke vennoten komen. In dit verband adviseert de GCV in lid 3 het volgende te bepalen: *“Naast de vennootschap is iedere vennoot namens de vennootschap bevoegd nakoming van de verbintenis tot inbreng te vorderen.”*

Artikel 803 Besturen en besluiten binnen de personenvennootschap

19. De GCV volgt de keuze van de wetgever dat besluiten met instemming van alle vennoten worden genomen. Van deze regel kan worden afgeweken (met instemming van alle vennoten). De GCV geeft in overweging ter verduidelijking hier te benoemen dat het om besluiten van de vennoten gaat.

Artikel 804 Verplichtingen vennoten en betrokkenen jegens elkaar

20. De GCV adviseert te verduidelijken wat wordt bedoeld met het bij besluit bij de organisatie betrekken. Om wat voor personen gaat het? Is deze bepaling opgenomen om een onderscheid te maken met personen die bijvoorbeeld op basis van een overeenkomst (tot het verrichten van een opdracht of arbeid) bij de organisatie zijn betrokken?
21. De GCV constateert dat de tekst van lid 1 in het voorliggende voorstel (in tegenstelling tot het vorige voorstel), aansluit bij de tekst van artikel 2:8 lid 1 BW. In het verlengde daarvan adviseert de GCV ook een bepaling als artikel 2:8 lid 2 BW op te nemen. Aan lid 1 zou dan de volgende tekst kunnen worden toegevoegd: *“Een tussen hen krachtens wet, gewoonte, overeenkomst of besluit geldende regel is niet van toepassing voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.”*

Artikel 805 Administratieplicht en verantwoording

22. De GCV is het eens met de wijzigingen in dit artikel maar vraagt zich af waarom in lid 3 is bepaald dat de vermogensstaat van de personenvennootschap "naar de eisen van het beroep of bedrijf" moet worden opgesteld. De bepaling voegt naar de mening van de GCV op deze plek niets toe omdat dit al in specifieke regelgeving die op het beroep of bedrijf van toepassing is, zal zijn opgenomen.
23. De GCV is van mening dat de term "openlegging" vragen oproept. Is iets anders bedoeld dan "inzage"?

Artikel 806 Deel in resultaat en eigen vermogen van de personenvennootschap

24. Dit artikel regelt het aandeel van de vennoten in het resultaat en de wijze van uitkering. Van het bepaalde in dit artikel kan worden afgeweken. De vaststelling van het resultaat en het bedrag van ieders deel geschiedt bij besluit. Een besluit wordt met instemming van alle vennoten genomen. Dat laat de vennoten grote vrijheid hetgeen naar de mening van de GCV past bij het karakter van een personenvennootschap.
Het lijkt erop dat het artikel slechts een regeling geeft voor een positief resultaat en uitkering daarvan. De GCV kan zich voorstellen dat eveneens een regeling wordt getroffen voor het geval het resultaat negatief is.
25. De GCV mist in het Voorontwerp een regeling ten aanzien van het ontstaan van de gerechtigdheid/aandeel van een toetredende vennoot in het vermogen (anders dan het resultaat) van de personenvennootschap. Het ontstaan van dit recht (bij toetreding of later) lijkt niet te zijn geregeld. Artikel 811 introduceert wel het deelnamerecht dat bestaat uit het totaal aan vorderingen dat een vennoot heeft op een openbare personenvennootschap, maar het is niet duidelijk wanneer deze vorderingen voor zover deze het vermogen betreffen, ontstaan. En de bepaling van artikel 811 geldt niet voor de stille personenvennootschap (in de visie van de GCV de niet-openbare personenvennootschap). Wellicht heeft de wetgever met "resultaat" tevens het aandeel in het vermogen bedoeld. De GCV adviseert dit dan expliciet te benoemen of aanvullend te regelen.

Artikel 807 Toetreding van vennoten

26. Naar de mening van de GCV moet worden verduidelijkt vanaf welk moment en op welke wijze een vennoot deelt in het resultaat. Is het juist dat, indien vennoten daar geen nadere afspraken over maken, een toetredende vennoot vanaf het moment van toetreding deelt in het resultaat (en het overige vermogen? Zie de opmerking daarover in onderdeel 25) van de personenvennootschap. Ziet de GCV het goed dat het moment van toetreding is bedoeld als tijdsbepaling? Stel er zijn drie vennoten en op 1 november treedt een vierde vennoot toe. Vanaf 1 november is de nieuwe vennoot gerechtigd tot een/vierde gedeelte van het resultaat (en het kapitaal) van de personenvennootschap. Niet bedoeld is dat de vennoot naar rato van het aantal maanden dat hij vennoot is deelt in het resultaat over het kalenderjaar waarin hij is toegetreden. Ziet de GCV dit goed? Van deze bepaling kan worden afgeweken; het is dus eenvoudig voor de vennoten andere afspraken te maken maar als ze dat nalaten is het gevolg dat de nieuwe vennoot vanaf het moment van toetreding (tijdsbepaling) volledig (voor zijn aandeel) deelt in het resultaat. De GCV adviseert dit te verduidelijken en tevens hier toe te voegen dat de vennoot vanaf dat moment ook deelt (voor een gelijk deel) in het vermogen van de personenvennootschap.

Artikel 808 Uittreding van vennoten

27. Lid 1 is dwingend recht, maar er is vrijheid voor de vennoten ten aanzien van het bepalen van het moment van uittreding als uitwerking of aanvulling op de wettelijke regeling. De GCV volgt de gemaakte keuzes.
28. De GCV vraagt zich af wat wordt bedoeld met “*onbekwaam*”. Naar de mening van de GCV voegt dit niets toe, voldoende is de opsomming van situaties (van insolventie) als opgesomd in lid 1 onder b. De zinsnede “onbekwaam worden” als zelfstandige situatie van uittreding is onduidelijk en waarschijnlijk niet bedoeld. De zinsnede kan vervallen of worden gekoppeld aan de daarna genoemde situaties van insolventie (onbekwaam worden als gevolg van bewind, faillissement etc.)

Artikel 810 Kenmerken van rechtspersoonlijkheid

29. Uit het bepaalde in lid 2 lijkt te volgen dat het vermogen behorend bij de tot een stille personenvennootschap behorende gemeenschap slechts onder algemene titel overgaat indien de bestaande stille vennootschap openbaar wordt door inschrijving in het handelsregister. Is het juist dat geen vermogen onder algemene titel wordt verkregen indien wordt voldaan aan het vereiste van artikel 800 lid 2, waardoor de stille personenvennootschap een openbare personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid wordt? Ook dit probleem wordt overigens opgelost als de inschrijving van een openbare personenvennootschap verplicht is voor het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid.

Artikel 811 Deelnamerecht van de vennoten in de openbare personenvennootschap

30. In lid 1 wordt een “*deelnamerecht*” gedefinieerd als: “*het geheel van de vorderingen van de vennoot op het vermogen van de openbare rechtspersoon.*” Gelet op het feit dat de openbare personenvennootschap een rechtspersoon is, is de GCV van mening dat de vennoot een vordering heeft op de openbare rechtspersoon, in plaats van op diens vermogen. Daarnaast vraagt de GCV zich af of het saldo van de rechtsverhouding tussen de vennoot en de openbare personenvennootschap niet ook negatief, dus een schuld, zou kunnen zijn.
31. In lid 2 is bepaald dat een vennoot zijn deelnamerecht aan een derde kan overdragen. De toevoeging derde kan vervallen; een vennoot kan zijn deelnamerecht ook aan een andere vennoot overdragen. Kan een vennoot het deelnamerecht ook aan de personenvennootschap zelf overdragen zodat in feite sprake is van inkoop van het deelnamerecht? Naar de mening van de GCV zou dit mogelijk moeten zijn en verdient het aanbeveling dat te verduidelijken. Het is de GCV overigens niet duidelijk waarom in lid 4 is bepaald dat van dit lid 2 niet kan worden afgeweken. Zou het niet meer voor de hand liggen de mogelijkheid te bieden om de bevoegdheid te beschikken over het deelnamerecht niet vatbaar voor beperking of uitsluiting te laten zijn en dan dus in lid 4 te verwijzen naar lid 1, in plaats van lid 2?
32. De regeling kent geen bepaling die de overdracht van het deelnamerecht betreft. Wordt een deelnamerecht overgedragen overeenkomstig de bepalingen van het commune recht, dat wil zeggen: door cessie (3:94 BW) (of – gelet op de opmerking in onderdeel 30 – door schuldovername (6:155 BW) dan wel contractsovername (6:159 BW))?

Artikel 812 Vruchtgebruik en pandrecht

33. De verwijzing naar “*erflater*” in de laatste volzin van lid 1 lijkt uit de lucht te komen vallen nu er nergens een verwijzing naar die situatie is opgenomen.

Artikel 814 Verbondenheid van de vennoten en de openbare personenvennootschap jegens derden

34. De regeling in artikel 814 is een verbetering ten opzichte van het eerdere wetsvoorstel. Indien het advies van de GCV ten aanzien van het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid wordt gevolgd, dan is een in het handelsregister geregistreerde personenvennootschap openbaar en heeft het rechtspersoonlijkheid. In dat geval kan lid 6 vervallen.

Artikel 815 Voortzetting van de openbare personenvennootschap of de onderneming door de enig overgebleven vennoot

35. De GCV is het eens met de regeling voor de voortzetting van de openbare personenvennootschap door de enig overgebleven vennoot. De GCV geeft in overweging de termijn van lid 1 te verlengen tot bijvoorbeeld een jaar. De termijn van drie maanden zal in de praktijk in veel gevallen te kort zijn om een goede regeling voor de voortzetting te treffen.

Artikel 816 Vereffening van de openbare personenvennootschap

36. In artikel 816 lijkt aansluiting te zijn gezocht bij de tekst van artikel 2: 19 BW. De GCV adviseert ook voor het overige aan te sluiten bij de tekst van dit artikel. Niet valt in te zien waarom de griffier van een gerecht hier een taak toebedeeld krijgt die in artikel 2:19 BW voor overige rechtspersonen aan de rechter is toegekend.

Artikel 817 Taak vereffenaars, gevolgen vereffening

37. In lid 5 is bepaald dat niet ten nadele van derden kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 817. De GCV is van mening dat ook niet ten nadele van vennoten kan worden afgeweken.

Artikel 818 Opgave einde vereffening en bewaarplicht. Heropening vereffening

38. De GCV adviseert ook in artikel 818 aan te sluiten bij de tekst van artikel 2:19 BW.

Artikel 819 Bijzondere kenmerken van de commanditaire vennoot

39. In lid 2 van dit artikel zijn de specifieke (leden van de) artikelen opgesomd die regelingen voor niet-commanditaire vennoten bevatten, maar die tevens op de commanditaire vennoot van toepassing zijn. Alhoewel de regeling een verbetering is ten opzichte van de regeling zoals die in het eerste ambtelijk voorontwerp (in artikel 821 lid 4) was opgenomen, verdient de regeling nog aandacht:
- (a) in het algemeen kan worden opgemerkt, dat enkele van de artikelen waarnaar wordt verwezen regelingen bevatten die niet de vennoten betreffen; zo hebben de artikelen 800 leden 2 en 3 bijvoorbeeld betrekking op de personenvennootschap zelf en bepaalt artikel 801 lid 2 welke regels van toepassing zijn op de inbreng;
 - (b) voorts is inherent aan de keuze om per wetsartikel te bepalen welke leden daarvan van dwingend recht zijn, dat in alle gevallen waarin naar een dwingende wetsbepaling wordt verwezen, tevens het artikellid op grond waarvan de betreffende regeling van dwingend recht is, van toepassing moet worden verklaard; gebeurt dat niet, dan zou de vraag kunnen opkomen of de desbetreffende regel ingeval van een commanditaire vennoot(schap) regelend recht is;

- (c) de verwijzing naar leden 2 en 3 van artikel 800 kan worden geschrapt, omdat een CV per definitie een openbare personenvennootschap is;
 - (d) van artikel 801 zou lid 3 juist wel van toepassing moeten zijn, een commanditaire vennoot moet ook nakoming van de inbrengverplichting kunnen vorderen;
 - (e) artikel 804 lid 2 zou in ieder geval ook op een besturende en op een vertegenwoordigingsbevoegde commanditaire vennoot van toepassing moeten zijn;
 - (f) de leden 2 en 4 van artikel 805 zouden op een commanditaire vennoot van toepassing moeten zijn; deze zou de jaarstukken ook moeten vaststellen en openlegging van de boeken moeten kunnen vorderen;
 - (g) artikel 810 lid 3 zou tevens moeten zien op de commanditaire vennoot, die immers partij is bij de vennootschapsovereenkomst, zonder diens medewerking kan de overeenkomst wellicht niet eens worden aangepast;
 - (h) ook de regeling van artikel 815 zou open moeten staan voor de enige overblijvende commanditaire vennoot;
 - (i) de commanditaire vennoot zou op grond van 816 lid 2 ook het recht moeten hebben de rechter te verzoeken om de benoeming van een vereffenaar;
 - (j) het is niet duidelijk waarom de bepalingen omtrent omzetting, als opgenomen in de artikelen 821 tot en met 823, niet van toepassing zijn verklaard.
40. In het derde lid is de mogelijkheid opgenomen dat de commanditaire vennoot de CV vertegenwoordigt op grond van een verleende volmacht. Het artikellid bepaalt niet met zoveel woorden door wie de volmacht wordt verleend, maar uit de opzet van het artikellid volgt naar de mening van de GCV dat de openbare personenvennootschap dat doet. In de toelichting (p. 107 MvT), staat evenwel dat de volmacht bij vennotenbesluit wordt verleend, met verwijzing naar artikel 803 lid 1. De GCV gaat ervan uit dat het niet de bedoeling is aan dit besluit externe werking te verbinden. Bedoeld zal zijn dat de vennoten eerst een besluit nemen over het verlenen van de volmacht en vervolgens de volmacht volgens de vertegenwoordigingsregels van artikel 813 namens de openbare personenvennootschap aan de commanditaire vennoot wordt verleend. Het verdient aanbeveling het vorenstaande te verduidelijken in de voorgestelde wettekst en de toelichting.
41. In lid 4 onder a voegt naar het oordeel van de GCV de zinsnede: “, *als ware hij gewoon vennoot (...)*” niets toe. Het gaat erom of de commanditaire vennoot het beleid van de CV (mede) heeft bepaald. De zinsnede kan worden geschrapt.
42. In lid 4 is in de zinsnede (onderstreping GCV): “(...) *en dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement (...)*” onduidelijk of het onderstreepte woord “dit” betrekking heeft:
- onder (a) op het gevoerde beleid dan wel op het (mede) bepalen ervan; en
 - onder (b) op het ‘handelen’ door de commanditaire vennoot dan wel op het ‘handelen krachtens volmacht’ door de commanditaire vennoot.
- Aangezien de bepaling een doorbreking inhoudt van de algemene aansprakelijkheidsregels die voor commanditaire vennoten gelden, suggereert de GCV de zinsnede te verduidelijken en bijvoorbeeld opnieuw te formuleren als volgt: “(...) *en dit beleid dan wel het handelen van de commanditaire vennoot een belangrijke oorzaak is van het faillissement (...)*”.

43. De formulering in het vierde lid is blijkens de toelichting (p. 108 en 109 MvT) ontleend aan artikel 2:138 lid 7 BW en wordt verder ingevuld door de aan dat artikel en artikel 2:248 lid 7 BW “*ontleende jurisprudentie en literatuur waarbij kan worden aangesloten.*” De GCV is van mening dat in de toelichting hieraan nadere invulling dient te worden gegeven. Zijn bijvoorbeeld de hoge drempels voor aansprakelijkheid van bestuurders van kapitaalvennootschappen, zoals in de jurisprudentie en literatuur is uitgekristalliseerd, op deze commanditaire vennoten ook van toepassing?

Artikel 820 Aansprakelijkheid van de vennoot bij wijziging van diens hoedanigheid

44. In lid 1 moet de verwijzing naar 814 lid 5 worden gewijzigd in lid 4. In lid 2 is het andersom: de verwijzing naar lid 4 moet worden aangepast naar lid 5.
45. Het bepaalde in lid 3 behoeft aandacht: gelet op het bepaalde in artikel 800 lid 4, is de CV een vorm van openbare personenvennootschap. In het artikel zou tot uitdrukking moeten worden gebracht, dat de bijzondere openbare personenvennootschap CV naar een gewone openbare personenvennootschap wijzigt.
46. In de toelichting op lid 3 (p. 110 MvT) staat dat de opgave aan het handelsregister wordt gedaan “voordat” de wijziging van of in een CV ingaat. Daarmee lijkt een constitutief vereiste voor omzetting te worden bedoeld. Dit blijkt niet uit de tekst van het voorgestelde artikellid en deze behoeft derhalve verduidelijking op dit punt.

Artikel 821 Omzetting van een openbare personenvennootschap in een BV, NV, coöperatie, onderlinge waarborgmaatschappij, vereniging of stichting

47. De onmogelijkheid van rechtsvorm te wijzigen indien de personenvennootschap is ontbonden, als in lid 1 sub a bepaald, komt de GCV te rigide over. Zo zal het bijvoorbeeld juist gewenst kunnen zijn een personenvennootschap om te zetten in een BV, nadat deze is ontbonden bij gebreke van een tweede vennoot. Waarom is geen aansluiting gezocht bij artikel 2:310 lid 5 BW, zoals ook in het voorstel van de Werkgroep Van Olfen stond?
48. Het eerste gedeelte van het tweede lid verdient nog wat verduidelijking op enkele onderdelen (onderstrepingen GCV):

Voor de omzetting is vereist een besluit met daarbij een notariële akte van omzetting die de statuten van de rechtspersoon genoemd in artikel 3 van Boek 2 bevat, alsmede een beschrijving van de gevolgen van de in lid 3 bedoelde opzegging door een of meer vennoten, voor zover van toepassing;

- (a) de GCV gaat ervan uit, dat met het woord “*daarbij*” wordt bedoeld dat het besluit tot omzetting mede wordt gebaseerd op een (finaal) ontwerp van de akte van omzetting dat in ieder geval tegelijk met het besluit aan de vennoten wordt voorgelegd; dit dient meer expliciet in de bepaling terug te komen;
- (b) de voorgestelde wettekst (evenals de toelichting daarop, p. 113 MvT) spreekt van een “*notariële akte*” en niet over een concept of ontwerp van die akte. Elders in de wettekst, bijvoorbeeld in artikel 821, lid 2, onder sub c (inzake de machtiging van de rechter), staat wel “*ontwerp van de akte*”. De GCV acht het raadzaam in alle passages waarin een concept van een notariële akte wordt bedoeld, te spreken van een “*ontwerp van een notariële akte*”;

- (c) uit de (opzet van de) tekst volgt niet duidelijk of de gevolgen van de opzegging door een of meer vennoten in (het ontwerp van) de notariële akte moeten worden opgenomen, of separaat bij het besluit (kunnen) worden gevoegd. In de toelichting op het derde en vierde lid (p. 114 MvT) lijkt ervan te worden uitgegaan, dat de akte deze gevolgen beschrijft;
- (d) welke gevolgen van de opzegging door een of meer vennoten moeten worden beschreven? Het betreft dan immers een reguliere uittreding (zo ook de toelichting, p. 114 MvT), die in de vennootschapsovereenkomst nader zal zijn uitgewerkt, dan wel op basis van het bepaalde in de wettelijke regeling zal plaatsvinden. De (concept) notariële akte zal dan een beschrijving geven van de regeling zoals die op grond van de overeenkomst of de wet tussen de vennoten onderling en tussen de opzeggende vennoten en de openbare personenvennootschap geldt.
49. In lid 2, onder a, sub 1, wordt bepaald dat ingeval van een omzetting in een BV of NV in een daartoe strekkend besluit moet worden aangegeven hoeveel aandelen de vennoten zullen nemen. Aan deze bepaling moet worden toegevoegd, dat het besluit daarnaast ook de soort en aanduiding van de aandelen, alsmede de (wijze van) volstorting ervan, moet vermelden.
- De tekst van lid 2 lijkt te suggereren dat dit bij separaat besluit moet worden bepaald. De GCV is van mening dat deze gegevens ook in het besluit tot omzetting kunnen worden opgenomen.
50. De ingeval van omzetting in een NV of BV op te stellen "*omschrijving van de daaraan verbonden rechten en verplichtingen*" behoeft nog nadere toelichting. De toelichting op het artikellid (p. 113 MvT) verwijst naar de rechten en verplichtingen zoals bedoeld in artikel 2:201 BW (met oog op het systeem van de regeling, dient voor de NV nog expliciet te worden verwezen naar artikel 2:92 BW, dat nagenoeg hetzelfde luidt). Kan daarmee worden volstaan, of vallen bij een BV hieronder ook rechten en verplichtingen als bedoeld in artikel 2:192 BW?
51. Het vorenstaande geldt ook voor de gelijkkluidende verplichting bij omzetting naar een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij, die is opgenomen in lid 2 sub b. Hierbij wordt echter uit de toelichting niet duidelijk aan welke rechten en verplichtingen dan moeten worden gedacht.
52. Het normatieve element uit het voorgestelde lid 2 sub c: "*niet voldoende ontzien*", zal in de rechtspraak nader zal moeten worden ingevuld. Overwogen zou kunnen worden om in dit verband bestaande terminologie te gebruiken, zoals: "*afbreuk doen aan*".
53. Lid 4 geeft de mogelijkheid de akte van omzetting te passeren vóórdát de periode van een maand te rekenen vanaf het besluit tot omzetting is afgelopen. In dat kader is het belangrijk te kunnen vaststellen op welk moment de opzegging is "*afgewikkeld*". Wat wordt daaronder verstaan? Dient de betaling tot de laatste cent te zijn gedaan, of mogen bepaalde losse eindjes, tussen de vennoten, blijven bestaan? Wellicht is het onder de voorgestelde wettekst ook mogelijk, dat de notaris verklaringen opvraagt van alle uitgetreden vennoten waarin zij aangeven dat de opzegging wat hun betreft is afgewikkeld. De tekst van het artikellid kan nog wat meer duidelijkheid voor de praktijk verschaffen.
54. Het is onduidelijk waarom in het vijfde lid is bepaald, dat de aandeelhoudersrechten pas kunnen worden uitgeoefend na inschrijving in het aandeelhoudersregister. De aandeelhouders (voorheen vennoten), vruchtgebruikers en pandhouders zijn toch al bij de zich omzettende personenvennootschap bekend? De eerste zin kan worden geschrapt.

Artikel 822 Omzetting van een BV, NV, coöperatie, onderlinge waarborgmaatschappij, vereniging of stichting in een openbare personenvennootschap

55. De procedure van omzetting van een Boek 2 rechtspersoon in een openbare personenvennootschap is neergelegd in de leden 2, 3 en 4. Leest de GCV het goed, dan volgen daaruit voor de omzetting van een NV of een BV in een openbare personenvennootschap de volgende procedurestappen, chronologisch weergegeven:
1. de oproeping voor de vergadering waarin over de omzetting wordt beslist wordt verstuurd (overeenkomstig de wettelijke en statutaire regels);
 - a. bij die oproeping zit een schriftelijk bericht van een of meer deskundigen over de waardebeoordeling (lid 4); evenals in de fusie- en splitsingsregeling van Boek 2 BW wordt hier gesproken van door deskundigen vast te stellen “*schadeloosstelling*” en “*waardebeoordeling*”, aangezien de schadeloosstelling door de deskundige(n) wordt vastgesteld op basis van de waardebeoordeling, zou dan niet kunnen worden volstaan met verwijzen naar “*schadeloosstelling*” in dit artikellid?
 - b. de GCV neemt aan dat tevens de hierna onder 2 sub b bedoelde conceptakte wordt meegestuurd;
 2. het besluit tot omzetting wordt genomen (lid 1 sub d);
 - a. dit besluit zal tevens het bedrag van de schadeloosstelling als in het derde lid bedoeld moeten vermelden (o.g.v. lid 4, alhoewel dat lid van het “*voorstel tot omzetting*” spreekt, gaat de GCV (met oog op de verplichting tot het neerleggen van het besluit o.g.v. artikel 2:182/ 100) ervan uit dat daarmee het besluit tot omzetting wordt bedoeld);
 - b. alhoewel dat niet expliciet wordt bepaald (in tegenstelling tot hetgeen o.g.v. artikel 821 lid 2 geldt bij de omzetting van een openbare personenvennootschap), is de GCV van mening dat bij het besluit tevens de concept vennootschapsovereenkomst of concept notariële akte van omzetting die de vennootschapsovereenkomst bevat (lid 2 sub a), moet worden gevoegd; in de (concept) akte wordt een aanduiding opgenomen van de hoedanigheid van vennoot of commanditaire vennoot en de rechten en verplichtingen die de onderscheiden aandeelhouders of leden zullen verkrijgen na omzetting (lid 2 sub b.);
 3. het besluit (inclusief de concept vennootschapsovereenkomst of concept notariële akte van omzetting die de vennootschapsovereenkomst bevat) wordt ten kantore van het handelsregister neergelegd (2:182/ 100 lid 1);
 4. de nederlegging wordt aangekondigd in een landelijk verspreid dagblad (2:182/ 100 lid 1);
 5. een verzetstermijn (en - eventueel - procedure) van twee maanden start met de onder 4. bedoelde aankondiging (2:182/ 100 leden 2, 3 en 4);
 6. vanaf de datum van het besluit vangt een periode van één maand aan waarbinnen aandeelhouders of leden die niet met het besluit tot omzetting hebben ingestemd alsnog daarmee kunnen instemmen (lid 3);

in de tekst van dit lid zou duidelijker tot uitdrukking kunnen worden gebracht, dat hiervoor wel geldt dat er al een besluit tot omzetting moet zijn, dat is genomen met inachtneming van het bepaalde in lid 2 sub d. Het kan niet zo zijn, dat door de latere instemming van aandeelhouders of leden alsnog wordt voldaan aan de in lid 2 sub d gestelde voorwaarden;

7. na verloop van twee maanden (of, indien tijdig verzet is aangetekend, zodra het verzet is ingetrokken of de opheffing van het verzet uitvoerbaar is) wordt het besluit tot omzetting van kracht (artikel 2:182/ 100 lid 5);
8. vervolgens wordt de akte van omzetting gepasseerd (artikel 2:182/ 100 lid 5, laatste zin);
de GCV gaat ervan uit dat voor de verwijzingen naar de "*akte van statutenwijziging*" (artikel 2:100 lid 5) en de "*akte, bedoeld in artikel 18 lid 2 onder c*" (artikel 2:182 lid 5) moet worden gelezen: de "*notariële akte van omzetting als bedoeld in lid 2 onder a.*"

Zoals uit het vorenstaande blijkt, is met betrekking tot de procedure van de omzetting van een NV of BV in een openbare personenvennootschappen op onderdelen nog wat verduidelijking noodzakelijk.

Op de procedure van omzetting van andere Boek 2 rechtspersonen dan de NV en de BV zijn de artikelen 2:100 en 182 niet van overeenkomstige toepassing verklaard. Dat heeft als gevolg dat de chronologie van de procedurestappen minder eenvoudig is vast te stellen. Zo zal naar het oordeel van de GCV de notariële akte van omzetting niet kunnen worden verleden dan na verloop van de periode van een maand, als bedoeld in lid 3, dan wel nadat alle leden of aandeelhouders afstand van hun rechten hebben gedaan. Voor een vereniging of stichting is dit wellicht afdoende ondervangen door de voorwaarde van rechterlijke machtiging, die waarschijnlijk zal worden geweigerd indien de belangen van de leden of aandeelhouders die niet hebben ingestemd, onvoldoende zijn ontzien. De GCV vraagt zich evenwel af of is bedoeld dat deze beoordeling valt onder de toets door de rechter. Voor de coöperatie en de onderlinge waarborgmaatschappij geldt deze regeling niet. Het verdient aanbeveling in het artikel expliciet te bepalen op welk moment de notariële akte van omzetting kan worden gepasseerd.

56. In lid 2 wordt onder b voorgeschreven dat in de akte van omzetting wordt opgenomen een "*aanduiding*" van de rechten en verplichtingen die de onderscheiden aandeelhouders of leden na omzetting zullen verkrijgen in de openbare personenvennootschap. Het is verwarrend dat in dit artikellid niet ook "*omschrijving*" wordt gebruikt, zoals in artikel 821 lid 2. Daarnaast is het ook hier onduidelijk welke rechten en verplichtingen, naast het bepaalde in de in de akte van omzetting op te nemen of daaraan te hechten vennootschapsovereenkomst, moeten worden aangeduid.
57. In lid 2 sub c worden niet de artikelen 2:100 en 182 van overeenkomstige toepassing verklaard, maar wordt voorgeschreven dat deze artikelen worden nageleefd. Dat is voor wat betreft artikel 2:182 mogelijk, mits de verwijzing naar de te passeren akte wordt aangepast met een verwijzing naar de akte als bedoeld in lid 2 onder a. Artikel 2:100 ziet echter niet op omzetting van een NV in een andere rechtspersoon, maar op kapitaalvermindering. Het verdient de voorkeur de procedure van artikel 2:182 (met inachtneming van bovenstaande aanpassing) eveneens van toepassing te verklaren op de omzetting van een NV.
58. De verwijzing naar de artikelen 2:100 en 2:182 in lid 2 sub c, brengt met zich dat de wachtermijn bij een omzetting van een NV of BV *in* een openbare personenvennootschap

twee maanden bedraagt, terwijl bij de omzetting *van* een openbare personenvennootschap in een BV of NV één maand moet worden gewacht. In de toelichting wordt dit verschil niet verklaard. Voor de duidelijkheid kunnen de termijnen beter gelijk worden gehouden.

59. Indien toch een wachttermijn van twee maanden wordt gehanteerd, kan de in het derde lid vermelde termijn ook twee maanden zijn.
60. Volgens de toelichting op het derde lid (p. 116 MvT) hebben niet-instemmende vennoten tot een maand na omzetting de tijd om alsnog in te stemmen. Dat moet worden aangepast naar een maand na de datum van het besluit tot omzetting.

Artikel 823 Algemene bepaling bij omzetting

61. In het derde lid wordt bepaald dat de omzetting het bestaan van de “openbare personenvennootschap” niet beëindigt. Dat is nu juist wat er wél gebeurt: de openbare personenvennootschap houdt als zodanig op te bestaan, maar de rechtspersoon niet. Die wordt na omzetting voortgezet in de nieuwe rechtsvorm. De tekst van het derde lid moet worden aangepast.
62. Lid 4 lijkt slechts te zien op de omzetting van een openbare personenvennootschap in een Boek 2 rechtspersoon. Gelet op de ratio en de toelichting (p. 119 MvT) moet de bepaling evengoed gelden voor de omzetting de andere kant op, dus met betrekking tot de aansprakelijkheid van leden en aandeelhouders. Het artikellid moet daarop worden aangepast.
63. De GCV vraagt zich af of in lid 4 met “*op dezelfde voet*” tevens is bedoeld, dat na omzetting in een Boek 2 rechtspersoon de aansprakelijkheid nog steeds subsidiair is, als bedoeld in artikel 814 lid 2. Zijn de aandeelhouders van een BV die is ontstaan na omzetting van een openbare personenvennootschap, aansprakelijk voor zover de BV in verzuim is?
64. In lid 4 wordt wel de rest aansprakelijkheid van vennoten bij omzetting *van* de openbare personenvennootschap geregeld, maar niet de inloopaansprakelijkheid (als bedoeld in artikel 814 lid 4) bij omzetting *in* een openbare personenvennootschap. Evenmin wordt aandacht besteed aan nieuwe schulden die voortkomen uit reeds bestaande rechtsverhoudingen. Het artikel dient nog aangevuld te worden op deze onderdelen.

IV. Artikelsgewijze opmerkingen Invoeringswet

Artikel 218 Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek

65. Lid 1 tot en met 3 van dit artikel: verwezen wordt naar hetgeen is opgemerkt in de Algemene Opmerkingen onder II.5. ten aanzien van het moment van verkrijgen van rechtspersoonlijkheid, de aanduiding “Openbare Personenvennootschap” in de naam en de aanduiding “niet-openbare personenvennootschap” in plaats van “stille personenvennootschap”.
66. Lid 4: In de eerste volzin wordt de CV genoemd. In de tweede volzin eveneens. Het is niet duidelijk met welk doel. Is wellicht bedoeld in de tweede volzin een verwijzing naar artikel 800 lid 4 van Boek 7 te maken in plaats van lid 3 van dat artikel, zodat ook voor de CV die reeds bestaat op het tijdstip van in werking treden van titel 7.13 een inschrijfplicht bestaat om rechtspersoonlijkheid te verkrijgen? Als dat is bedoeld, moet de vermelding van de CV in de eerste volzin worden geschrapt.

Zoals eerder is opgemerkt gaat de voorkeur ernaar uit dat openbare personenvennootschappen pas rechtspersoonlijkheid verkrijgen indien en op het moment dat zij worden ingeschreven in het handelsregister. Door deze overgangsbepaling krijgt een CV die is opgericht voor inwerkingtreding van de wet, maar (nog) niet ingeschreven in het handelsregister wel rechtspersoonlijkheid, maar een na de inwerkingtreding opgerichte en nog niet in het handelsregister ingeschreven CV niet.

67. Lid 4: verwezen wordt naar hetgeen hiervoor onder III.5 is opgemerkt over de bestaande praktijk bij de CV waarbij goederenrechtelijk registergoederen en aandelen op naam worden geleverd aan de beherend vennoot ten titel van beheer.
68. Lid 4: is er bewust voor gekozen dat slechts goederen en niet vermogensbestanddelen onder algemene titel overgaan? Ons inziens is die term te beperkt en is een keuze voor "vermogen" beter. Ook artikel 810 lid 2 spreekt van "vermogen".
69. Lid 7: wat wordt bedoeld met "de bevoegdheid die wordt uitgeoefend"? Artikel 806 vermeldt geen bevoegdheden, uitsluitend de vaststelling van het resultaat, doch dat staat vermeld na het woord "onderscheidenlijk".
70. Lid 9: verduidelijkt dient te worden op welk moment een personenvennootschap die is ontbonden voor het tijdstip van inwerkingtreding van titel 7.13, maar door uitoefening van een wilsrecht na de inwerkingtreding wordt voortgezet, rechtspersoonlijkheid krijgt. Op het moment van inwerkingtreding van titel 7.13, dan wel op het moment van uitoefening van het wilsrecht.
71. Lid 10: de tweede volzin doet vermoeden dat bedoeld is dat het gehele vermogen overgaat onder algemene titel op de openbare personenvennootschap. Daardoor lijkt ook de wetgever de keuze te maken voor de overgang van vermogen en niet slechts van goederen (zie ook onderdeel 68).
72. Lid 11: Een pandrecht is toch gevestigd op een goed en gaat niet teniet door overgang daarvan. Is deze regeling noodzakelijk?
73. Lid 12: Deze regeling is deels niet noodzakelijk als wordt aangesloten bij de overgang van vermogen. Wel is een regeling voor restaansprakelijkheid van de vennoten noodzakelijk.
74. Lid 13: zie de opmerking bij lid 12. Een regeling voor restaansprakelijkheid voor de vennoten is noodzakelijk, maar de verbintenis zelf gaat over op de openbare personenvennootschap.

Artikel II Wijzigingen in Boek 1 BW

75. Boek 1, artikel 10: Het verplicht aanwijzen van een zetel bij een openbare personenvennootschap bij de inschrijving van de vennootschap in het handelsregister verdient de voorkeur. De voorliggende regeling zou dan als overgangsregeling voor bestaande maatschappen, vennootschappen onder firma en CV's kunnen gelden.

V. Niet-inhoudelijke opmerkingen

76. Naast de hiervoor gemaakte inhoudelijke opmerkingen, vraagt de GCV aandacht voor de navolgende niet-inhoudelijke opmerkingen:

- a. in artikel 804 lid 1 staat een typefout: "*op grand van...*";
- b. de GCV acht het (tekstueel) beter in artikel 807 lid 1 te spreken van "toetreding tot" en "opvolging in" in plaats van "opvolging tot";
- c. de tweede volzin van artikel 812 lid 1 loopt tekstueel niet goed (deelnamerecht van de vennoot in de openbare personenvennootschap is twee keer vermeld);
- d. de toelichting op het tweede lid van artikel 819 (p. 106 en 107 MvT), lijkt voor een groot gedeelte niet het tweede lid, maar de daarop volgende leden te betreffen;
- e. de verwijzing naar artikel 819 op p. 107 MvT, aan het einde van de eerste alinea, moet worden aangepast naar artikel 820;
- f. artikel 819 lid 4 onder a bevat een typo, het woord "is" moet worden geschrapt;
- g. in de toelichting op het vijfde lid van artikel 819 staat in de op een na laatste regel een typo: "*tekorten*" moet zijn "*tekort en*" (met een spatie);
- h. in de toelichting op lid 3 van artikel 820 (110 MvT), in de op een na laatste alinea, staat een typo: "*gevolgen*" moet zijn "*gevolg*";
- i. de eerste zin van het eerste lid van artikel 821 loopt niet goed door in sub b. Na het woord "*tenzij:*" in de aanhef, kan niet "*gedurende*" volgen;
- j. de GCV stelt voor in artikel 821, onder a, sub 2 ter verduidelijking het woord "*daaraan*" te vervangen door "*aan die aandelen*";
- k. in artikel 822 lid 4 moet "*waarop*" worden vervangen in "*waarin*";
- l. in de toelichting op het eerste lid (p. 115 MvT) moet in de tweede regel het woord "*kan*" ná het woord "*zich*" worden verplaatst. Tevens kunnen de haakjes rondom "*openbare*" vervallen. Een rechtspersoon als bedoeld in artikel 2:3 kan zich immers slechts in een openbare personenvennootschap omzetten;
- m. in lid 2 onder a dient het woord "*overeenkomst*" te worden aangepast in "*vennootschapsovereenkomst*";
- n. in de toelichting op artikel 822, tweede lid, dienen in de tweede regel van p. 116 MvT de woorden "*aangewezen om te*" te komen vervallen;
- o. in artikel 822, lid 6, moet voor de duidelijkheid aan het einde van de eerste lid "*akte*" worden vervangen door: "*notariële akte van omzetting*";
- p. Artikel 102 Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek: verwijzing naar "*Invoeringswet personenvennootschappen*" moet zijn "*Invoeringswet modernisering personenvennootschappen*".
- q. Artikel V Wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering; de MvT verwijst naar artikel 52 Rv in plaats van artikel 51 Rv.

Bijlage

mr. A.F.J.A. (Fons) Leijten, advocaat Stibbe, Amsterdam - voorzitter

mr. Y. (Yvette) Borrius, advocaat Florent, Amsterdam

mr. G.C. (Gerco) van Eck, notaris Loyens & Loeff, Rotterdam

prof. mr. J.B.S. (Steven) Hijink, advocaat Stibbe, Amsterdam

prof. mr. L.G.H.J. (Louis) Houwen, advocaat Dirkzwager, Nijmegen

mr. L.W. (Laurens) Kelterman, notaris n/p notarial partners, Amsterdam

prof. mr. B. (Bastiaan) Kemp, advocaat Loyens & Loeff, Amsterdam

mr. drs. R.H. (Reinier) Kleipool, notaris De Brauw Blackstone Westbroek, Amsterdam

mr. M.L.E. (Mariëtte) Plaggemars, notaris Damsté, Amsterdam

prof. mr. G.J.C. (Günther) Rensen, notaris-lid, professional support lawyer Allen & Overy, Amsterdam

mr. G.P. (Guido) Roth, advocaat Finnius, Amsterdam

mr. K.A. (Karen) Verkerk, notaris Dirkzwager, Arnhem

Secretariaat:

mr. N.J.M. Sjerps

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)

Postbus 16020

2500 BA Den Haag

T 070 3307226

E j.sjerps@knb.nl